

2) діяльнісний, котрий передбачає, що школярі на занятті повинні самі розв'язувати всі проблеми, які постають перед ними у процесі навчання.

Тому і не дивно, що форма навчання із такою розрядкою більше подобається дітям, ніж урок із суворо встановленим режимом роботи.

Нетрадиційний урок має свої плюси та мінуси. Серед *позитивних аспектів* – оригінальність, актуальність, великі можливості для пошукової та індивідуальної діяльності учнів, реалізація міжпредметних зв'язків, застосування сучасних технологій, активне спілкування школярів одне з одним та з учителем, усунення перезавантаженості учнів.

До негативних аспектів можна віднести те, що нестандартні уроки проводяться рідко, дітьми під час такого заняття засвоюється невелика кількість матеріалу.

Сучасний, творчий, майстерний та інтелектуальний педагог зможе зробити цікавим та неповторним кожне заняття. Адже, необов'язково, щоб весь урок містив у собі нетрадиційні елементи. Досить виділити лише декілька хвилин класичного уроку для інтелектуальної гри, невеличкої дискусії, цікавинки, інтриги, нестандартного завдання чи пояснення матеріалу новим оригінальним методом і такий урок буде виглядати сучасно та захоплююче. Це дасть можливість школярам засвоювати нові знання, формувати уміння і навички, розширити взаємодію із вчителем, сприятиме організації взаємодопомоги між однокласниками, самовихованню і самонавчанню дітей, що є важливим етапом у формуванні предметних і життєвих компетентностей людини.

Таким чином, нетрадиційні уроки, хоч і не можуть повністю замінити «класичних», повинні зайняти місце у діяльності кожного сучасного педагога. Учитель отримає можливість ефективно організувати розумову діяльність учнів, враховувати їх вікові особливості та індивідуальні можливості, навчати школярів володіти собою, своїм емоційним станом. Відповідно, удосконалився навчально-виховний процес загалом, підвищиться успішність та зацікавленість класу, зросте інтелектуальний потенціал кожної дитини.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Давидюк О. Нетрадиційний урок як засіб розвитку пізнавальної активності учнів/ О. Давидюк // Шкільний світ. – 2013. – №11. – С. 1-4.
2. Капранова М. Н. Як підготувати сучасний урок/ М. Н. Капранова// Педагогічна майстерня. – 2013.– №12. – С. 16-20.
3. Рибіна М. В. Яким я уявляю сучасний урок/ М. В. Рибіна// Завучу. Усе для роботи. – 2011.– №7-8. – С. 30-37.
4. Чернишов О. Сучасний урок: синтез традицій та інновацій/ О. Чернишов// Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2011. – №12.– С.24-28.
5. Шило Л. В. Нестандартний урок – ефективна форма організації занять/ Л. В. Шило// Педагогічна майстерня. – 2014. – №9. – С. 21-25.

Свіжінська Ю.

Науковий керівник – Сеньовська Н. Л.

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО НАВЧАННЯ

Як зазначав Юрій Рева, «навчальний педагогічний процес у свідомості учителя повинен виступати як процес управління пізнавальною діяльністю учнів, а в свідомості учнів – як співтворчість з учителем і своїми товаришами в здобутті знань, умінь та навичок» [2, с.29]. Ця думка підкріплена роками взаємодії педагогів та учнів, але не завжди процес був успішним на всі 100%. Формування в учнів відповідального ставлення до навчання є складним механізмом, що частенько функціонує із різними «неполадками», які вчитель повинен вчасно усівати, щоб «навчальна машина» знову ідеально працювала.

Мета статті – проаналізувати сучасні підходи стосовно формування в учнів загальноосвітніх шкіл України відповідального ставлення до навчання.

З погляду Т. Денисенко, «вчасне та адекватне заохочення активізує особистість, зміцнює її віру у власні сили, надає нових імпульсів для діяльності» [1, с. 10]. І справді – будь-яке зацікавлення викликає в учня стимул до праці, але у тому навчальному напрямку, в якому йому зручно діяти. Потрібно також створити ситуацію успіху, «у результаті якої дії людиною, призводять до почуття задоволення за свої досягнення, гордості за свою правду, самоповаги» [1, с. 10].

Як писала Н. В. Тарапака, щоб було сформовано відповідальне ставлення в учнів до навчання, «педагогу слід замислитися над тим, чи добре він обізнаний з інтересами своїх учнів, чи знає він про те, що цікавить їх саме зараз і про що цікавитиме завтра?» [3, с. 7]. Це можна реалізувати, якщо створити в класі атмосферу довіри й творчості, у якій інтереси проявляються природно. «Учитель покликаний полегшувати процес учіння, створювати атмосферу взаємної довіри, живого спілкування. Оволодіння новими знаннями має здійснюватися в атмосфері радості, захопленості, емоційного комфорту» [3, с. 7].

Під час організації навчально-виховного процесу учителі-практики виявляють кілька причин, які провокують формування невисокого ступеня відповідального ставлення школярів до навчальної праці. Серед них важливе місце займає недооцінка педагогами виховних функцій навчання, невміння урахувати в процесі навчальних і позакласних занять індивідуально-психологічні особливості школярів (неуважність, невміння мобілізувати свою увагу й організуватися для роботи, недисциплінованість, відсутність звички систематичної розумової праці). Шкільна практика свідчить про те, що відповідальне ставлення до навчання обумовлене характером педагогічного процесу, його організацією й умовами, у яких він протікає. Ступінь відповідальності учнів підвищується, коли вони беруть активну участь в організації своєї навчальної праці, у відборі раціональних методів роботи, у контролі й обліку її результатів, якщо в процесі занять вони опановують способами самостійної роботи і прийомами розумової діяльності.

Формування відповідальності школярів до виконання навчальних обов'язків відбувається шляхом розвитку соціально значущих мотивів, до яких належить бажання вчитися на совість, інтерес до знань, потреба в них.

Таким чином, щоб сформувані в учнів відповідальне ставлення до навчання, сучасний український вчитель повинен вивчити:

- 1) мотиви, інтереси, потреби учнів у здобутті знань;
- 2) пізнавальні можливості та здібності школярів;
- 3) вольові риси характеру дітей;
- 4) соціально-побутові умови, у яких проживають його вихованці;
- 5) реальні навчальні досягнення учнів.

Формування відповідального ставлення до навчання у школярів відіграє важливу роль в їх підготовці до самостійного життя, тому що навчання – провідна діяльність учня і від того, як він її реалізує, буде залежати його подальше життя.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Денисенко Г. В. Система стимулювання освітньої діяльності [Текст] / Г. В. Денисенко // Управління школою : Науково-методичний журнал. – 2010. - № 3. – С. 10-15.
2. Рева Ю. Співтворчість учителя та учнів як умова розвитку відповідального ставлення до навчання / Ю. Рева // Рідна школа : Щомісячний наук.-пед. журнал. – 02/2005. – № 2. – С. 29-32.
3. Тарапака Н. В. Взаємодія вчителя й учня в навчально-виховному процесі [Текст] / Н. В. Тарапака // Управління школою : [практ. методики та технології упр.] . – 2010. – № 16/18. – С.4-8.

Масна У.

Науковий керівник – Сеньовська Н. Л.

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Сучасне суспільство перейшло на інформаційну стадію розвитку. Це спричинило принципові зміни, насамперед, саме у тих сферах, що пов'язані з соціалізацією особистості та її підготовкою до успішної інтеграції у навколишнє соціальне середовище. Такі зміни вимагають і нового підходу до освіти. «Важливими стають не знання людини самі по собі і навіть не вміння їх застосовувати в тій чи іншій ситуації, а вміння самостійно здобути потрібну інформацію, відповідно до змін опановувати нові навички та здібності, в межах нової загальносуспільної ситуації змінювати свою життєву програму розвитку» [2, с. 2]. Відповідно, в освіті перевага надається оптимальним для певного віку дітей, нестандартним, інтерактивним формам навчання, чільне місце серед яких посідає гра.